
Декларация на Комитета на министрите относно защитата на свободата на изразяване и свободата на събиране и сдружаване във връзка с частните Интернет платформи и доставчици на съдържание онлайн

Декларация на Комитета на министрите относно защитата на свободата на изразяване и свободата на събиране и сдружаване във връзка с частните Интернет платформи и доставчици на съдържание онлайн

(приета от Комитета на министрите на 7 декември 2011 г. на 1129-та среща на представителите)

1. Свободата на изразяване и правото да се получава и разпространява информация и тяхното следствие, свободата на медиите, са задължителни за истинската демокрация и демократичните процеси. Чрез критичното разглеждане на проблемите и като изпълняват ролята си на обществен пазител, медиите създават механизъм за контрол и равновесие при упражняването на властта. Правото на свобода на изразяване и информация, както и свободата на медиите трябва да бъдат гарантирани при пълно зачитане на чл.10 от Европейската конвенция за правата на човека (ETS No. 5, оттук нататък „Конвенцията“). Правото на свобода на събиране и сдружаване е еднакво важно за участието на хората в обществените дебати и за упражняването на правото им на демократично гражданство и то трябва да се гарантира при пълно зачитане на чл.11 от Конвенцията. Всички държави членки на Съвета на Европа са приели в чл.1 от Конвенцията „да осигурят на всеки един в рамките на юрисдикцията си правата и свободите“, защитени от Конвенцията (без да се прави разлика дали са в мрежата или извън нея).
2. Хората, особено представителите на гражданското общество, тези, които бият тревога за нарушения и защитниците на човешките права все повече разчитат на социалните мрежи, на блоговете и общо на други средства за масова комуникация, за да имат достъп до и да обменят информация, да публикуват съдържание, да взаимодействат, общуват и да се сдружават един с друг. Тези платформи са станали неразделна част от новата медийна екосистема. Въпреки че се управляват от частни лица, те са важен елемент от публичната сфера, защото улесняват дебатите на теми от обществен интерес; в някои случаи те могат да изпълняват, подобно на традиционните медии, ролята на социален „пазител“, а и вече са показали, че са полезни, предизвиквайки положителна промяна в живота на хората.
3. В допълнение към възможностите съществуват и предизвикателства за ефективното упражняване на свободата на изразяване и правото да се разпространява и получава информация в новата медийна екосистема. Пряко или непряко политическо влияние или натиск върху новите медийни участници могат да доведат до намеса в упражняването на свободата на изразяване, в достъпа до информация и в прозрачността не само на национално равнище, но поради глобалната им дейност, също и в по-широк международен контекст. Решения, които засягат съдържанието, също могат да накърнят правото на свобода на събиране и сдружаване.
4. Разпространените атаки срещу уебсайтове на независими медии, защитници на човешките права, дисиденти, биещи тревога за нарушения и други нови медийни участници, които целят да прекратят услугите, също са предмет на нарастващо безпокойство. Тези атаки са намеса в свободата на изразяване и в правото да се разпространява и получава информация, а в някои случаи и в правото на свобода на сдружаване. Компаниите, които предоставят хостинг услуги в мрежата, няма да имат стимул да продължат да хостват тези уебсайтове, ако се страхуват, че уебсайтовете могат

да станат обект на атаки или че съдържанието им може да се смята за чувствително. Още повече, че посочените компании не са предпазени от неправомерна намеса; решенията им понякога произтичат от пряк политически натиск или от политически мотивирана икономическа принуда, търсещи оправдание в спазването на условията на предоставяната услуга.

5. Тази ситуация е показателна за това, че свободното слово в мрежата е под заплахата на нови опасности и може да падне жертва на действия, предприети от частни Интернет платформи и онлайн доставчици на услуги. Необходимо е да се затвърди ролята на тези участници, като улесняващи упражняването на свободата на изразяване и правото на свобода на събиране и сдружаване.

6. Намесата чрез подобни средства или чрез опити да се направят недостъпни цели уебсайтове в съдържанието, което се пуска в публичното пространство, трябва да се преценява спрямо международните стандарти, създадени, за да осигуряват защитата на свободата на изразяване и правото да се разпространява и получава информация и по-специално с оглед на разпоредбите на чл.10 от Конвенцията и съответните решения на Европейския съд за правата на човека (ЕСПЧ). Нещо повече, препятствията пред взаимодействието на общности със специални интереси трябва да се съизмерват с международните стандарти за правото на свобода на събиране и сдружаване и по-точно с разпоредбите на чл.11 от Конвенцията и съответната практика на ЕСПЧ.

7. Комитетът на министрите:

- обръща внимание на държавите членки за сериозността на нарушенията на чл.10 и чл.11 ЕКПЧ, които биха могли да доведат до политически мотивиран натиск, упражнен върху частни Интернет платформи и доставчици на съдържание онлайн, както и за други атаки срещу уебсайтове на независими медии, защитници на човешките права, дисиденти, биещи тревога за нарушения и нови медийни участници;

- подчертава в същия контекст необходимостта да се затвърждават тези видове политика, които поддържат свободата на изразяване и правото да се разпространява и получава информация, както и правото на свободно събиране и сдружаване, като се имат предвид разпоредбите на чл.10 и чл.11 от Конвенцията и съответните решения на ЕСПЧ.

- потвърждава своя ангажимент да продължи да работи, за да се занимава с предизвикателствата, които тези въпроси могат да предизвикат с оглед защитата на свободата на изразяване и достъпа до информация.